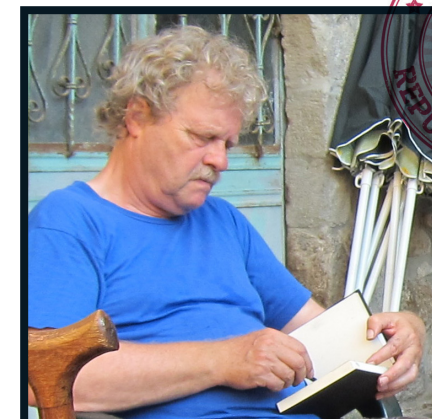

‘Italië is de hoofdprijs van het leven’

In levendige kleine pastels verbeeldt Onno Boerwinkel het alledaagse leven in Italië. Het herkenbare rumoer rond pleinen, restaurants en bars legt hij vast in houtskool en pastel. Van een afstandje zijn het herkenbare taferelen. Druk je je neus erop, dan komen de figuren tot leven.

TEKST: LONNEKE KOK BEELD: ONNO BOERWINKEL (PASTELS), RENO MICHEL EN ARNOUD BOERWINKEL (FOTOGRAFIE)

ONNO BOERWINKEL

ONNO BOERWINKEL (1950) studeerde van 1970 tot 1975 aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Van 1984-1994 was hij freelance docent aan de Wackers Academie Amsterdam. Zijn werk maakt deel uit van gemeente-, rijks- en provinciale collecties, collecties van ING en ABN AMRO, en vele andere particuliere collecties in binnen- en buitenland.

jeugd zijn we teruggegaan. Mijn vader rukte elke keer wat verder op naar het zuiden, want naarmate we ouder werden jengelden we steeds minder op de achterbank. In 1965 belandden we voor het eerst in de streek Lazio, dicht bij Rome. Daar was het ideaal: het klimaat, het meer, ik had er vriendjes met wie ik ging vissen, jagen en zwemmen, we spraken onze eerste woorden Italiaans. Ik hield van dat leven in de *campagna*. Italië daalde helemaal in mij in. Ik vond het er veel leuker dan in Nederland.’

PIED À TERRE

Als volwassene bleef hij het land trouw bezoeken, ook na zijn opleiding aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. Sinds 2000 heeft hij samen met zijn vrouw een pied à terre aan hetzelfde meer in Lazio, waar ze een paar keer per jaar verblijven. ‘Ik identificeer me volledig met het leven daar. Het is er nog iets minder geciviliseerd dan in Toscane, dat ten noorden ervan ligt. In Lazio zijn de dingen nog sleets, net als de mensen. Ik tref er dingen nog hetzelfde aan als vijftig jaar geleden. Het dagelijks

kreeg hij van huis uit mee. Zijn vader, arts in Middelburg, reed in 1959 voor het eerst met zijn vrouw en vijf kinderen naar Noord-Italië, uit nieuwsgierigheid naar de Italiaanse cultuur. Boerwinkel was acht. ‘Mijn vader nam ons allemaal mee, vijf paar blote knietjes in een volgepakte auto. Die reis duurde wel vier dagen. We kwamen tot het Lago Maggiore. Als kinderen voelden wij ons daar direct als vissen in het water. Italië werd meteen favoriet. Alle jaren van onze

KINDERJAREN

Zijn kunstenaarschap en zijn liefde voor Italië zijn bij Onno Boerwinkel organisch met elkaar vergroeid. Die liefde

TENTOONSTELLING

Werk van Onno Boerwinkel is van 15 t/m 18 januari 2015 te zien op de stand van Galerie Mokum tijdens de Realismebeurs in Amsterdam. Van 14 februari t/m 15 maart exposeert hij in Galerie Mokum in Amsterdam.

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.REALISMEAMSTERDAM.COM
WWW.GALERIEMOKUM.COM

leven daar, dat beeld ik uit in mijn werk. Sommige Italianen ken ik al heel lang, mijn oudste vrienden Riccardo en Alberto ken ik volgend jaar vijftig jaar. Het zijn de jongens met wie ik vroeger ging vissen, jagen en uit dansen ging. Nu zitten we uren aan tafel te eten en te drinken – en dat is ook veelal het belangrijkste onderwerp van gesprek. Door alle dingen die ik de afgelopen vijftig jaar in Italië heb meegemaakt durf ik wel te zeggen: Italië is de hoofdprijs van het leven. Dat geldt voor het eten, de mensen, de geuren, de kleuren, het landschap, de steden, de architectuur, noem maar op. Ik word elk jaar weer als een magneet naar dat land toe getrokken. Ik zeg altijd: ik werk om geld te verdienen om weer naar Italië te gaan, en ik ga naar Italië om inspiratie op te doen om hier weer verder te kunnen werken. Het is een perpetuum mobile.’

MENSENMENS

Een paar tafereeltjes van Onno Boerwinkel: een grote Italiaanse familie aan tafel met *Ferragosto*, de viering van Maria Hemelvaart op 15 augustus. Een groep mensen die in processie door een dorp trekt. Een pleintje met wat vrienden onder een parasol. Een groepje bejaarde mannen op de rug gezien op een bankje. Een lijntje schone was aan een verweerde gevel. Boerwinkel: ‘Het echte Italiaanse leven uit de *campagna* of op straat, dat leg ik vast in mijn werk. Ik teken wat er aan de rand van het meer gebeurt, mensen die aan de *pranzo* (‘lunch’ – red.) zitten of siësta houden, die druk gebarend met elkaar zitten te praten. Ik zie de dingen waar anderen aan voorbij lopen. Ik ben een mensenmens, zoek altijd naar de dynamiek in zo’n gemeenschap.’

Hij legt mensen nooit statisch vast, altijd vangt hij ze midden in de beweging. Terloopse, willekeurige bewegingen vaak; iemand die zich net bukt om een hond te aaien of die net zijn ogen dichtknijpt bij het proeven van de wijn. Boerwinkel is een meester in het vastleggen van dynamiek, of het nou een Italiaanse processie is of een druk keuvelend gezelschap aan tafel. Momenteel is Boerwinkel bezig in ‘zijn’ wijkje de meeste mensen vast te leggen in een getekend portret. Prachtige koppen waarin hij de trekken van de oude Etrusken en Romeinen terugziet. In de Amsterdamse kunstenaarsvereniging Arti et Amicitiae werkt hij aan eenzelfde portrettenproject van de leden. Op beide plekken zal hij de portretten in 2015 exposeren.

HEBBERIGE BLIK

In Italië, maar ook in Nederland, loopt Boerwinkel altijd met een houtskooltje en een kneedgommetje in zijn zak. Hij draagt kleine schetsboekjes bij zich en ziet op alle mogelijke locaties een aanleiding om te kunnen tekenen. Zijn schetsen zijn gemaakt voordat iemand het doorheeft. ‘Ik ben een *Beobachter*. Wat ik ook zie, ik teken het. Je zou het “betrappend tekenen” kunnen noemen, allemaal het gevolg van een hebberrige blik.’ Vaak heeft hij in twee minuten zo’n heel gezelschap in zijn schetsboek neergekrabbeld. ‘Mensen denken vaak dat ik op een tablet aan het werk ben. Ze vermoeden nooit dat ik ze zit te tekenen. Dat is mijn lol.’

Terug in Amsterdam werkt hij zijn schetsen uit tot pastelwerken. Dat vergt de nodige reflectie, aandacht en rijpingstijd. Zijn pastels hebben veelal een bescheiden formaat, maar zijn niet snel gemaakt. Die afmetingen hebben met twee dingen te maken. Boerwinkel vermijdt elk gevoel van heroïek en past zijn maten daarop aan. Daarnaast noopt ook de techniek, meerdere lagen pastelkrijt over elkaar, tot het werken op handzame formaten. ‘Toen ik nog grote olieverfschilderijen maakte, in de jaren zeventig en tachtig, merkte ik dat mijn behoefte om te tekenen in het gedrang kwam. Ik

ben meer een tekenaar dan een schilder. Ik bezit de animale behoefte om overal waar ik ben mijn schetsboekje te pakken. Ik moest iets verzinnen waardoor ik in mijn werk de bevrediging van dat tekenen beter ervoer. Zo kwam ik uit bij pastel; dat houdt het midden tussen tekenen en schilderen. Je kunt met pastel grote vlakken opzetten, je kunt dingen weghalen door iets weg te schrapen. En je kunt met heel fijne lijntjes tekenen.’

GRANDEUR

Soms zit er wel een half jaar tussen het eerste en het laatste lijntje dat hij op een stuk papier zet. ‘Ik werk aan heel veel dingen tegelijk.’ Boerwinkel trekt een lade open die vol ligt met werk in wording, stuk voor stuk verpakt in vetvrij papier, sommige met de schetsen of foto’s eraan gehecht die ooit als inspiratie dien-

den. ‘Kijk, deze verweerde muur; het heeft veel tijd nodig om die te maken. Daar gaan lagen overheen. De erosie en levendigheid die je in mijn werk ziet, hebben tijd nodig om te ontstaan. Ik hang mijn werk ook vaak een tijdje op zijn kop om te zien waar het beeld nog wringt en vereenvoudigd kan worden.’ Uiteindelijk lukt het Boerwinkel steeds opnieuw het eenvoudige Italiaanse leven in de kern te treffen. Om ze de grandeur te geven die ze toekomt rijdt Boerwinkel een paar keer per jaar naar een Italiaanse lijstenmaker in Parijs. ‘Een goed werk verdient een goede lijst, net zoals je lekkerder eet van een mooi servies en goed bestek. *Noblesse oblige*.’

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.ONNOBOERWINKEL.NL